

Konferencen "Our Baltic" 2023

29. september 2023

Palanga, Litauen

Østersømedlemsstaternes tilsagn vedrørende ueksploderet ammunition,

Den 29. september 2023 mødtes Østersømedlemsstaternes miljøministre og repræsentanter for ministerier på miljøområdet i Palanga i Litauen på opfordring fra Virginijus Sinkevičius, EU-kommissær med ansvar for miljø, hav og fiskeri.

Under henvisning til de betænkeligheder og tilsagn, der blev udtrykt i erklæringen fra konferencen "Our Baltic" 2020, hvori det blev anerkendt, at der var behov for en fuldstændig miljøkonsekvensvurdering og fælles forskning med henblik på at finde frem til den bedste miljømæssige praksis til at håndtere problemet med farlige nedsænkede genstande i Østersøen og med henblik herpå at udvikle finansiel støtte med Helsingforskommissionens medvirken.

I erkendelse af, at spørgsmålet om nedsænket ammunition er en prioritet i hele Europa og under henvisning til, at der har været en række politiske tiltag til at overkomme udfordringen med bjergning med henblik på at bane vejen for en samordnet indsats, særlig i Østersøregionen, værdsætter vi de mest relevante resultater: Europa-Parlamentets beslutning af 27. april 2021 om kemiske rester i Østersøen¹, Helsingforskommissionens ajourførte handlingsplan for Østersøen (oktober 2021)², resolutionen fra Den Parlamentariske Østersøkonference i 2022³, Østersørådets erklæring fra juni 2023⁴ og den reviderede EU-strategi for maritim sikkerhed og dertil hørende handlingsplan fra 2023.

På grundlag af Helsingforskommissionens arbejde med spørgsmålet om ueksploderet ammunition med henblik på at udvikle en regional strategisk tilgang og en omfattende risikovurdering af farlige nedsænkede genstande og sikre sikker håndtering af disse, særlig ved at udvikle bedste praksis for risikovurdering og vedligeholde og regelmæssigt ajourføre data og oplysninger om farlige nedsænkede genstande i Østersøen.

¹ Europa-Parlamentets beslutning om kemiske rester, 27. april 2021
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0123_DA.pdf.

² Handlingsplan for Østersøen, oktober 2021
<https://helcom.fi/baltic-sea-action-plan/>.

³ Resolution fra Den Parlamentariske Østersøkonference, juni 2022
<https://www.bspc.net/conference-resolution-31-bspc/>.

⁴ Erklæring fra Østersørådet, det 20. ministermøde i Østersørådet, 2. juni 2023,
https://cbss.org/wp-content/uploads/2023/05/cbss-wismar-declaration_2-june-2023.pdf.

I erkendelse af merværdien ved samarbejde mellem Helsingforskommissionen og Østersørådet i denne henseende, særlig rundbordsdrøftelsen om dumpet ammunition på forummet om Østersøregionens fremtid, som mundede ud i Kielerklæringen i august 2022 og rundbordsdrøftelserne for eksperter, som blev organiseret i december 2022 i Kiel under det tyske formandskab for Østersørådet.

På grundlag af det af Østersørådet udtrykte ønske til at fortsætte dialogen mellem de forskellige aktører, idet ad hoc-møder mellem Østersørådet og Helsingforskommissionen foretrækkes frem for et institutionaliseret format.

Med ønske om at lukke huller i vores viden om spørgsmålet om ueksploderet ammunition i Østersøen med henblik på i givet fald af træffe yderligere foranstaltninger.

I erkendelse af, at de erfaringer, der høstes ved alt dette arbejde, kan anvendes i andre havområder, hvor der forefindes ueksploderet ammunition, herunder i Sortehavet på grund af Ruslands militære aggression mod Ukraine.

De er nået til enighed om følgende tiltag/tilsagn:

1. Vi FORPLIGTER os til at fortsætte samarbejdet med de eksisterende regionale fora, navnlig Helsingforskommissionen og Østersørådet til konkret at løse problemet med farlig nedsænket ammunition i Østersøen.
2. Vi FORPLIGTER os til at lukke huller i vores viden, herunder om retlige aspekter, i det omfang det skønnes nødvendigt, og om teknologier til at løse problemet og den dertil knyttede miljøpåvirkning. Desuden FORPLIGTER vi os til at dele teknologisk viden, erfaring og overvågning af fremskridt. Vi overvejer også at oprette en indberetningsordning for den ammunition, der opdages, idet der tages højde for allerede eksisterende formater, navnlig OSPAR⁵.
3. Vi FORPLIGTER os til arbejde i retning af en omfattende kortlægning af nedsænket ammunition og passende dertil knyttede risikovurderinger i overensstemmelse med den bedste miljømæssige praksis og med principper, som skal udvikles inden for rammerne af Helsingforskommissionens handlingsplan for Østersøen. Vi FORPLIGTER os til i 2027 at gøre status over de fremskridt, der er gjort indtil til den tid, for så vidt angår kortlægning og risikovurderinger.
4. På grundlag af de i punkt 3 nævnte fremskridt med hensyn til kortlægning FORPLIGTER vi os til sammen at arbejde i retning af at fastlægge prioriterede områder for yderligere koordinerede tiltag vedrørende nedsænket ammunition i Østersøen ved hjælp af

⁵Konventionen om beskyttelse af havmiljøet i det nordøstlige Atlanterhav.

tilgængelige oplysninger fra både civile og militære kilder, hvor det er muligt. Disse prioriterede områder bør omfatte beskyttede havområder og områder, der er udpeget til bæredygtige offshoreaktiviteter, med respekt for forsigtighedsprincippet og i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning og -politikker, herunder EU's grønne pagt, havstrategirammedirektivet⁶ og miljøkonsekvensvurdering/ strategisk miljøvurdering⁷.

5. I betragtning af resultaterne af den i punkt 3 nævnte risikovurdering FORPLIGTER vi os til at træffe passende foranstaltninger, herunder bjergning, når det er nødvendigt og hensigtsmæssigt, i overensstemmelse med de prioriterede områder, som skal fastsættes i punkt 4.
6. Vi FORPLIGTER os til at undersøge finansieringsmuligheder, herunder EU-midler og finansieringsmekanismer, til at udvikle og gennemføre de bedste tilgængelige teknikker til miljømæssigt forsvarlig og sikker håndtering af nedsænket ammunition. I den forbindelse glæder vi os over Europa-Kommissionens finansielle støtte i vores bestræbelser på at gennemføre den omfattende kortlægning og risikovurdering, der er nævnt i punkt 3.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet).

⁷ Forkortelserne EIA hhv. SEA bruges også i visse sammenhænge.